కిమ్మూర్మరు కైఫీయతు

రాజమహేంద్రవరము, 1915

Record no. 748

Kimmūru Kaiphīyatu

Rājamahēndravaramu, 1915

Record no. 748

కిమ్మూరు కైఫీయతు. - 1. కూర్పు. - రాజమహేంద్రవరము : ఆంధ్రసారస్వతనికేతనము, 1915.

11 p. ;17 cm.

Record no. 748

Kimmūru Kaiphīyatu. - 1. kūrpu. - Rājamahēndravaramu : Āṃdhrasārasvata Nikētanamu, 1915.

11 p. ;17 cm.

Record no. 748

748

144
5372

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శ్రీ కృష్ణ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] | [illegible]

కిమ్మూరు కైఫియతు.

ఆంధ్ర దేశమందు వింధ్య పర్వతమునకు [illegible]
[illegible]
[illegible] కొన్ని దినములు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] గ్రామకర్ణాలు చేయించిరి. [illegible]
ము లైన గ్రామములు కిమ్మూరుకు [illegible]
[illegible] ఈ గ్రామములు కిమ్మూరు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (౧౨౦౦) [illegible]
[illegible] (౧) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

యుటేవల కిమ్మూరుసీమ వత్సవాయ వారికి స్వాధీనమయిన తరు
వాతను వత్సవాయ పెదరాయజగపతిరాయలు తమపేరటనకట్టిం
చినగ్రామము, జగ్గంపేట; మర్రిపాక; రావత్రి; పెరని యీగోల
గ్రామములు శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతిప్రతాపరుద్రదేవ
మహారాజులుంగారు ఆంధ్రదేశం పరిపాలనచేసేటప్పుడు వారికట్టి
నకుండే పెదమల్లరాజు, చినమల్లరాజు అనేయుభయులున్నా
ఆంధ్రదేశం ప్రభుత్వముచేస్తూన్నా తూర్పున రాఘవరాజునీమ
సరిహద్దుకు బెండపూడి అనే గ్రామమువద్దను కొండమీదను
గొప్పది వకదుర్గముకట్టించి ఆదుర్గములోను నిలిచివుండేవారు,
వీరు ౫౦ సంవత్సరములవరకున్ను ప్రభుత్వముచేసినారు. వారి
తరువాతను కొండవీటిరెడ్లు వారికాలాను కూనయనాయుడు
అనేఆయన ఆంధ్రదేశమునందు గోదావరిమొదలుకొని తూర్పున
కోనపర్యంతమున్ను రాజ్యమునేలుచునుండెను. ఆయనకుమారుడు
ముమ్మిడినాయకేంద్రుడు కోరుకొండపట్టణమునందు తన తండ్రి
యైన కూనయనాయకుడు కట్టించినకోటలో నివాసముగావుండి
గోదావరి ఉభయతీరములయందలిన్ని భాగలనాడు మొదలయిన
దేశములు రాజరికము చేసినాడు. యీ ముమ్మిడినాయకుడి కాన
నము. శాలివాహన శకవరుషంబులు (౧౨౮౫) అగు నేటి
విజయసంవత్సర ఫాల్గుణ శు ౧౦ బుధవారం నాటిశిలాశాసనము
కోరుకొండమీద శ్రీరంగనాయకులవారి ఆలయమునకుమెట్టున నిలు

వ్రాసి వుంచియున్నది. తరువాతను కాటమరెడ్డిగారిపెద్దపుత్రులయిన
కోమారెడ్డిగారి పౌత్రులయిన వేమారెడ్డిగారు ఆంధ్రదేశము
నేలుచునుండి శ్రీమత్కుమారారామచాళుక్యభీమేశ్వరుని
దివ్యమంటపమహాద్వారమందుపశ్చిమభాగమునమూలకోనుమీద
వున్న వేమవరము అనే గ్రామము నిర్మాణము చేయించినారు.
మరిన్ని చాళుక్యభీమవరములో శ్రీ భీమేశ్వరదేవరకున్ను
ద్రా క్షా రా మ లో భీ మే శ్వ ర దే వ ర కు న్ను వా రి
యింకావున్న కొన్ని స్వర్గాలయమందున శ్రీపిఠాపురం కుంతీమాధవదే
వరకున్ను శ్రీకోరుకొండ శ్రీనృసింహస్వామివారికిన్ని యింకావర్ర
గ్రామములుకట్టించిభోగరాగాదులువిడిచిగాజరిగిస్తూయుండేవారు
యిందిగారి గ్రామము సింహాద్రివరమునకు అగ్నేయభాగమునందున
ఆమడదూరమునకు పూర్వమున చాళుక్యరాజులు కట్టించిన
కొండమీద దుర్గమునకు సమీపముగాను గ్రామనిర్మాణము
చేయించినారు. అది వేమగిరియని వాడుకయైయున్నది. వేమా
రెడ్డితరువాతను యీ సంతతివారివాడు రెడ్డి పాపారెడ్డి అనే
ఆయన కొవ్వాడ; గుమ్మిల్లి; కూటాల; కొత్తపల్లి; కిమ్మూరు
యేలినాడు; అధికారము చేస్తూవుండి వారివద్దనవారు [illegible]
యీనపల్లి పెద్దాపాత్రయ్యలనే పాత్రసామంతుడికి కిమ్మూరుసీమ
అధికారము చెప్పి ఆసీమవర్గన చెప్పిరిపెళకు పెద్దాపాత్రయ్య మను
వచ్చుంది వారికి సమస్తరాజ్యమును నియమించి వి[illegible]

వయుకము నగరికిబుచ్చేలాగు [illegible]
రరుచేసివుండిరి. అప్పుడు [illegible]
సీమలో అంకువలెయి [illegible]
ఉత్తరభాగమునందు రెండున [illegible]
లుసన్నా లోవుచేసి కోటకట్టించి [illegible]
—లంటీప్పించి అక్కడికి [illegible]
నారు. రెడ్డివారు ప్రభుత్వ [illegible]
ములు గజపతిప్రతాపరు [illegible]
నుండగాను పశ్చిమరాజ్య [illegible]
వ నరపతిసింహాసనస్థుడైన [illegible]
రాయలు చతురంగబలస [illegible]
యి విజయుంచేసినప్పుడు [illegible]
కమునకు లేచి వెళ్లినారు. [illegible]
ను, యీదేశము [illegible]
ప్తరాయలవారు తిరిగి వచ్చి [illegible]
వారిను గజపతివారు దేశ [illegible]
గారిక్రిందను కొండవీడు, [illegible]
మ్మాను పోలునాడు సీమల [illegible]
రు సీమ యినుకపల్లి పెను [illegible]
డిరి. మరికొన్ని దినములు [illegible]

ల్లి, నాగులనాడు, కొత్తపల్లి, కిమ్మూరుసీమలు వగైరా ప్రభుత్వం
చేస్తూవున్న రెడ్డివెంకటప్పగారు కాలము అయిన తరువాతను
విస్సాను అనేకులమునిచి రెడ్డివారి కొలువుకు ఉన్నను ప్రభుత్వం
చేస్తూయుండెను. రెడ్డివారివద్ద వత్సవాయతిమ్మరాజు అనేరాజు
కుమారుడు రెండువేలమందితో నవకరిచేస్తూవుండగాను తిమ్మ
రాజుగారికి [illegible] క్రమము జరగెను. మరిన్ని [illegible]
గను; నాగులనాడు [illegible] జరగెను కిమ్మూరు యీ మూడుపరగ
ణాలు వచ్చినవి. కొత్తపల్లి, [illegible] వగైరా గ్రామం
[illegible] గనుక వత్సవాయతిమ్మరాజుగారు పెద్దపాడుయు
లోగడకట్టించిన [illegible] వద్ద కోటలో ప్రవేశించి
పరగణాలు [illegible] వుండెను. తిమ్మరాజుగారికి పిన
తల్లికుమారుడైన గజపతిరాజు నారాయణరాజు [illegible]
[illegible] గారిమనుమలలో [illegible] నగయురా కొన్ని
గ్రామములు [illegible] క్రింద [illegible] చేయించి యిచ్చినారు
గనుక [illegible] తిల్లంగిలో [illegible] కట్టించి గ్రామములు
[illegible] చేయించినారు యీప్రకారము జరుగుచూవుండగా
ను వత్సవాయ తిమ్మరాజుగారి కుమారుడు [illegible] నారు.
[illegible] కుమారుడు [illegible] తిమ్మరాజు గజపతిరాజువారిని కొట్టి
తిల్లంగిలో [illegible] చేసి [illegible] గ్రామములు [illegible]
[illegible] తిమ్మరాజుకొమా

రుడు జగపతిరాజు యీయనపేరు వృద్ధందరాయజగపతి అనేపేరు కలదు. వీరు రాజరికము చేస్తూవుండగా కిమ్మూరు గ్రామానకు పశ్చిమమున నాలుగు క్రోశములదూరమున రాజవ్రాడి అనే గ్రామం లోను ఆ గ్రామము జాగ్రత్త స్థలముగ యుండేనిగనుక అవసరాల పెద్దిరాజు అనేఆయన వక గోలకొండ వ్యాపారి అనేవాడుకగల నియ్యోగి ఒకరుకలరు; ఆయన యింటివద్దసీతడుఅనేవాడు వక చదురుబోయవాడు వుండెవాడు ఆచిన్నవాడు పెద్దిరాజుగారి దూడలును మేపిస్తూయుండేవాడు వాడు పొలములోకి ప్రొద్దు నకే దూడలను తోలుకొని వెళ్లినతరువాతనుజాము ప్రొద్దుఅయిన తరువాతను చద్దిన్నము అక్కతోటి పెద్దిరాజువట్టుకువెళ్లి పెటు తూయుండేవాడు ఒకనాటికాలమందు సీతడు ఎప్పటివలెనే దూడలను తోలుకొని పొలములోకివెళ్లి ఆదూడలను బీడులోవగలి తానొక తాటిచెట్టునీడను నిద్రపోవుచుండగా రెండుజాములు అవ్వేళకు పెద్దిరాజు ఎప్పటివలెనే చద్దిన్నము తీసుకుపోయే వేళకు శీతడుముఖముమీద తీక్ష్ణముయిన యెండవచ్చియుండగాను ఆయెండ వాడిముఖముమీద తగలకుండా వకసర్పము తనపడగ శీతడుముఖముపైన అడ్డుపెట్టివుండగాను పెద్దిరాజుచూచి వీడు బహుఅదృష్టవంతుడు. కానైయున్నాడని తలచి వాడిని లేపి చద్దిఅన్నముపెట్టి వాడి భోజనము అయినతరువాతను సీతా నీకు భాగ్యంవస్తే నాకేమియిస్తావురా అని పెద్దిరాజుఅడిగితే నాకు

భాగ్యంవస్తే అంతాపాదిశాని మరివకటికాదని చెప్పెను. అది మొదలుకొని వాడిచేత దూడలుకాపించక వాడికి విద్యచెప్పిస్తూ గరిడీలు సాము నేర్పిస్తూ యీప్రకారం వుంచినతరువాత వాడికి ఆయుధముపవస్త్రములు కట్టనిచ్చి రాజమహేంద్రవరములోకి గోల్కొండనుంచివచ్చిన నవాబువద్దకు కొలువుకంపించగావాడు వెళ్లి కొలువునిలిచి వది యిరువైమందితోకూడా వెళ్లి యెక్కడెక్కడి కార్యములు విద్యాకుశలు బాగాచేస్తూ వచ్చినందున వాడికి నేమాటీవరకారే మొకద్దమచేసి యిచ్చినారు. మన్నెం కొట్టున దుర్గంపేట పాటిపాకనుకొండ లోయవాళ్లమీదలు విస్తారం అయినందున సీతడుఅని వానికి చితాబుఖానుడు (Chitab-Chan) అని కితాబుయిచ్చి మన్నెసుల్తాను తాలూకు వుంచి చేయమనె తి మొకాసాయిచ్చివుంచగాను శీతాబుఖానుడు అవసరాల పెద్ది రాజును వద్దకు పిలువనంపించి యేమికావలెనోకోరుకొమ్మంటే మనవర్షవుంది మన్నెవనాగిమనకు కావాల్సింది యీవరకమములో నీ యీ వైపున యెక్కడయినా జాగ్రత్తగావుండే స్థలంయిమ్మాఅంటే అక్కడవక కోట బందోబస్తుచేసుకొని వుండినయెడల మనవాళ్ళని చేస్తే ప్రబలించగలము. యిరువాటి మనలను పకడుమంచలేరు. అలాగున అని ఆలోచనచేసి రాజవ్రాడి మన్నెముగనుక అక్కడవాటిప్పుడు తోటకట్టించి అక్కడవుండేమన్నెములంతా వచ్చేం ముకొని రాజవేరాండు ముగాములు తనవద్ద పెద్దిరాజును

సిరిష్ఠుండవుగాని వుండెను. శిలాభిషానుడికి వివాహమయి నతరువాతను అప్పలమ్మ అనే కుమార్తె కలిగినది. ఆచిన్నదానికి సంపూర్ణ యౌవనము వచ్చి పెండ్లికాకవుండగా ఆ అవసరాల పెద్దిరాజు వకనాడు నాంది తనవద్దకురమ్మనమని వస్త్రమాన మంపించినాడట! అందుకు పెద్దిరాజు చెప్పినమాట సీతతండ్రి నాకు తండ్రి! రక్షకుడుగనుక సీవునాకు తోబుట్టుతో సమానంగాని మరివకటికాదు. మర్యాదతప్పినదముగా సీవునాయందు యీలాగు తలచడం తగదుకాదు. అని మందలించిన ఆమాటలకు ఆచిన్న దానికి కోపమువచ్చి తండ్రియైన చిలాభిషానుడితో ఏమని చెప్పినదంటే అవసరాల పెద్దిరాజు నన్ను తనవద్దకు రమ్మనమని వస్త్రమానము పంపించినాడు అని అందుకు చిలాభిషానుడికి చాలాకోపంవచ్చి పెద్దిరాజును కచేరికిపిలువనంపించి మాతృ ద్రోహంవంటి రాణివాసద్రోహం చేసినవారికి యేమిచేయవలె నని అడగగా ఆమాటకు తైమాటలువిని యీలాగడిగినాడు గనుక వినిన మనము మరల్చలేము అని అనుకొని [illegible] కత్తితోతీసి యెదుటవుంచి ఆలాగంటిసంగతి నిజమైనా అబద్ధ మైనాగాని ప్రభువుకు నిజమునితో చినప్పుడు అనుమానం యెవడి యందువున్నదో అపుడుమనిషి యీప్రకారం శిక్షించవలెనవని చెప్పగా సీవే అవని చేసినవాడవని చెప్పినవాడాయెను. సరే నా యందు అనోపమున్నదో లేదో భగవంతుడికి తెలుసును. సీవు

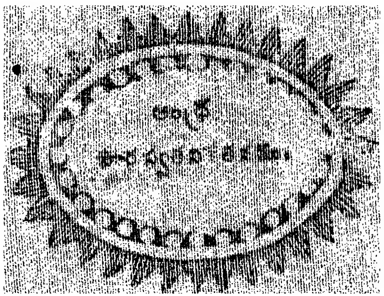
నాయందు అపోహం వున్నదిగనుక నే ఆశిక్ష చేసుకున్నానని ఆ యినాడు. యిందుపలము ముందు తెలియగలదని చెప్పి వెం టనే పెద్దిరాజుయింటికి వెళ్లిపోయి పిమ్మట రాజమహేంద్రవర ము వెళ్లిపోయి అక్కడ అల్లాడ్డిభూపాలుడు అనే వెల్లమ్మదొర వున్నందుగా ఆయనతో తనసంగతి చెప్పెను ఆవెల్లమ్మదొరను పెద్ది రాజును ఆదరించి వుంచెను. కొంతకాలమయిన తరువాత వకనా డు పెద్దిరాజును పిలిపించి సీకాభిషానుడు అంతటి మాన్యోడ్ని ఆ యిక్కాన్ని సహ్యకరించిన నన్నైతేను ఇలాగ సన్నద్ధమున్నా ను అతనిని వంచించే సాధనము చెప్పగా ఆపని అనుకోగా ను వంచిన, కాజాన నాతో అంటిన్నసేవ తక్కువైతే తొందరగా కర్పూరానికి వద్దారని చెప్పినందున వెంటనే రాయబారముచ్చి రాజనను గెలుకొందమని తెప్పించి పెద్దిరాజును పిలువనాడ్చి చె సి ఇక్కడకు పొమ్మన్నది మనసుకుతును కైరంగలీలయైగా పెద్దిరా జు రాజమహేంద్రవరం ఫౌజుతో ముట్టడివేయగా కొట్లాడను సీకా భిషానుడు సైన్యములు లదాయంచేసి అంతట సీకాభిషానుడు కోట విడచి తనవశమందు మూలాకూడా వచ్చిరియుండగా పెద్దిరాజు వెం టవెలి తోటవల్లిలో ద్విత్తపాలులో సీకాభిషానుని పట్టుకొని తల తీసినాడు గనుక వీరులలోపల ఆపద్ర్తమానం రాజమహేంద్రవరమునకు పంపించినాడు. నాటినుండి రాజవృండి కోట నిర్జనమైపోయినది. యిక్కడికి యీ భాగ్యములు సంపద చెందకలవు వెలమానకమున్న

మండలి పూర్వము సారంగపాణి [illegible]
ము శ్రీ తిమ్మరాజుగారు [illegible]
వచ్చిన విగ్రహమును [illegible]
మండపములు తిరిగి [illegible] చేసిరి నాడు [illegible]
లో అక్కడ భాగ్యనగరము నుండి [illegible]
పుండెను. తిమ్మరాజు సారంగపాణి [illegible]
[illegible] వచ్చెను. జగపతిరాజుగారి [illegible]
భద్రాచల [illegible] కాలములు. [illegible]
[illegible]
అంతట గొల్కొండనుండి [illegible] స్వామి [illegible]
[illegible] వచ్చియుండగా [illegible]
[illegible] రాజు రాజమున్న [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
పురం చేసినంతట నాటి నాగమ్మగారు [illegible]
[illegible]
[illegible] స్వామి వచ్చి [illegible] పురంలో [illegible]
[illegible] నాగమ్మగారి దగ్గర ఉండెను. [illegible]
[illegible] మాంధాతృనగరం [illegible]

మాంధాతృనగరం. [illegible] తెలుసును అది [illegible]
నృసింహస్వామివారును తోడువచ్చి [illegible] నాగమ్మ
[illegible] తిమ్మరాజు, భద్రాచల [illegible]
[illegible]
[illegible] నాగమ్మగారు
గొల్కొండ [illegible] శ్రీ [illegible] వచ్చినాయన
ను. అందుచేత నృసింహస్వామివారు [illegible]
[illegible] తిమ్మరాజుగారు
[illegible] జగపతిరాజు [illegible]
[illegible] నృసింహస్వామివారును [illegible]
[illegible] రాజుగారు [illegible]
నుండి [illegible]
రాజుగారు [illegible] నృసింహస్వామి [illegible]

నోటు:— [illegible]

17 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible] 0-10-0
2. [illegible] 0-10-0
3. [illegible] 0-10-0
4. [illegible] 0-10-0
5. [illegible] 0-10-0
6. [illegible] 0-10-0
7. [illegible] [illegible]
8. [illegible] [illegible]
9. [illegible] [illegible]
10. [illegible] [illegible]
11. [illegible] [illegible]
12. [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

END OF
TITLE